služebního poměru. Podstatou ujednání bylo propůjčení obžalovanému práva použití peněz v obchodě, kteréžto oprávnění charakterisuje občansko-právně smluvní typ zápůjčky podle § 983 obč. zák.

Hospodářského účelu sledovaného zřízením kauce může pak býti dosaženo i zápůjčkou, vkladem do podniku. S hlediska trestně-právního, kde ani nesejde na tom, byla-li věc odevzdána na základě smlouvy spadající pod to neb ono ustanovení občanského zákona, záleží jedině na tom, zda se za vinu kladená disposice s věcí příčila vůli odevzdatele věci obžalovanému známé, kterou je dovoditi ze skutečného obsahu ujednání. Nalézací soud dovodil dostatečně logicky a na podkladě správného použití zákona, že se zažalované naložení s penězi stalo ve smyslu skutečné vůle odevzdatelovy a neodporovalo účelu, za kterým byly peníze ve skutečnosti složeny. Zprošťující výrok odpovídá tudíž zákonu a důvod zmatečnosti podle § 281, čís. 9 a) tr. ř., i kdyby byl proveden po zákonu, není dán.

Čís. 6226.

Verejným úradníkom v smysle § 394 tr. zák. je aj súdny kancelársky pomocník, poverený svojím úradným predstaveným — bárs aj neprávom — vedením overovacej agendy.

K subjektívnej stránke skutkovej podstaty zločinu podľa § 394 tr. zák.

(Rozh. zo dňa 18. júna 1938, Zm III 69/38.)

Obžalovaný A., súdny kancelársky pomocník, bol poverený prednostom okresného súdu vedením overovacej agendy. Bolo zistené, že v dvoch prípadoch v tomto svojom postavení napísal do overovacieho registru, že predavatelia podpísali kúpopredajné smluvy v jeho prítomnosti u súdu, obidve smluvy opatril príslušným záznamom, súdnou pečaťou a svojím podpisom; v oných záznamoch stálo, že predavatelia podpísali smluvy vlastnoručne pred súdom, hoci to pravda nebolo, lebo účastníci podpísali listiny v neprítomnosti obžalovaného na notárskom úrade. Oba súdy nižších stolíc shodne spatrovaly v činoch obžalovaného po stránke objektívnej skutkovú podstatu zločinu podľa § 394 tr. zák.; súd prvej stolice však sprostil obžalovaného obžaloby, lebo dospel k presvedčeniu, že si obžalovaný nebol vedomý bezprávnosti svojho konania, lebo si počínal podľa praxi zavedenej jeho predchodcami v úrade, takže sa mohol domnievať, že prítomnosť strán v inkriminovaných prípadoch nebola v skutočnosti nezbytná a že išlo o púhu, prakticky nie dôležitú formalitu.

V r c h n ý s ú d však uznal vinu obžalovaného i po stránke subjektívnej a odsúdil ho pre dvojnásobný zločin padelania verejných listín podľa § 394 tr. zák.; v dôvodoch svojho rozsudku uviedol:

Márne sa obžalovaný dovoláva prípisu prezídia krajského súdu, že ako výpomocný kancelársky pomocník nemal byť poverený overovaním, a keď sa to proti právu stalo, nestal sa vraj tým nijak úradníkom súdnej kancelárie v smysle § 49 org. zákona a § 3 nar. min. sprav. čís. 180/97 ř. z. Naproti tomu treba konštatovať ako skutočnosti, že obžalovaný bol poverený vedením registru O a funkciou overovania podpisov svojím úradným predstaveným, že túto funkciu aj vykonával, že sa strany na neho vo veciach overovania podpisov ako na oprávneného činiteľa obracaly a že obžalovaný s nimi vstúpil vo styk vo svojom úradnom postavení. Na základe týchto skutočností treba ho považovať za verejného úradníka v smysle § 394 tr. zák. bez ohľadu na obsah citovaného výnosu prezídia vrchného súdu, lebo tento výnos môže mať význam len pre obor služby vnútornej, ale účinok na venok v pomere obžalovaného voči stranám mať nemôže.

N a j v y š š í s ú d zmätočnú sťažnosť obžalovaného zčasti odmietol, zčasti zamietol.

Z d ô v o d o v:

Obžalovaný napáda rozsudok vrchného súdu zmätočnou sťažnosťou z dôvodov zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 a), b) a čís. 2 tr. p.

Vecný dôvod zmätočnosti podľa bodu 1 a) § 385 tr. p. uplatňuje sťažovateľ námietkou, že je mylný názor vrchného súdu, že čin, pre ktorý bol uznaný vinným, tvorí aj po stránke subjektívnej skutkovú podstatu zločinu podľa § 394 tr. z., lebo pri spáchaní činu nemal vraj vedomie toho, že jeho postup pri súdnom overovaní je nesprávny a nedovolený a že by z neho mohla nastať akákoľvek právna ujma.

Zmätočná sťažnosť je však v tejto časti bezzákladná. Odvolací súd správne poukázal v odôvodnení napadnutého rozsudku na to, že obžalovaný ako dlhoročný zamestanec súdnej kancelárie, ktorý už tri roky viedol overovaciu agendu, musel jednak už z textu overovacieho razítka samého spoznať, že okolnosť, ktorú v súdených prípadoch potvrdzoval, nie je pravdivá, a že už z povahy veci musel poznať a vedeť, že nejde o púhu formalitu. Z toho aj plynie, že obžalovaný musel si byť vedomý aj toho, že z jeho nesprávneho postupu pri overovaní môže nastať pre niekoho právna ujma. Vzhľadom na dlhoročnú súdnu prax obžalovaného nemožno uňho toto vedomie vylúčiť, aj keď je skutkom, že u okresného súdu, kde obžalovaný pôsobil, jeho predchodcovia pri súdnom overovaní predpisy nezachovávali.

S hľadiska uplatňovaného vecného dôvodu zmätočnosti podľa bodu 1 b) § 385 tr. p. namieta sťažovateľ, že jeho čin nenapĺňuje skutkovú podstatu zločinu podľa § 394 tr. z., lebo vraj pachateľom tohoto trestného činu môže byť len osoba, ktorá je na základe zákona ustanovená k určitému úradnému výkonu a ktorá vyhovuje pri tom podmienkam, stanoveným zákonom pre zastávanie tejto funkcie po stránke

osobnej a vecnej. Obžalovaný však že nebol podľa zákona oprávnený vykonávať overovaciu agendu a že tedy nevykonával túto úradnú funkciu vo svojej úradnej pôsobnosti, resp. vlastnosti.

Touto námietkou sťažovateľovou sa zaoberal už aj vrchný súd v odôvodnení svojho rozsudku a najvyšší súd poukazuje v tom bode na jeho správne dôvody. Výtky zmätočnej sťažnosti v tomto smere rozsudku činené sú tedy bezpodstatné.

Čís. 6227.

Nejmenuje-li urážlivý článek napadeného a lze-li jeho vztah k němu poznati jen z toho, že se na napadeného věcně vztahují skutečnosti v článku uváděné, stačí s hlediska přečinu podle § 2 zákona o ochraně cti, že není vyloučeno, že tu byli čtenáři informovaní o těchto skutečnostech, kteří z nich mohli při průměrné inteligenci a soudnosti dospěti k závěru, že se článek věcně vztahuje na napadeného.

Nerozhodují tu subjektivní úsudky těchto čtenářů, nýbrž stanovisko průměného čtenáře znalého oněch skutečností.

Skutková podstata § 2 zákona o ochraně cti nevyžaduje, aby čest napadeného byla porušena, stačí, byla-li ohrožena.

(Rozh. ze dne 20. června 1938, Zm II 259/38.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti soukromého žalobce do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný zproštěn podle § 259, čís. 2 tr. ř. obžaloby pro přečin podle § 2 zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n., pokud se týče pro přestupek podle § 4 zák. čís. 124/1924 Sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek a uložil nalézacímu soudu, aby ve věci znovu jednal a rozhodl.

Důvody:

Pozastavený článek se týká — podle znění zjištěného nalézacím soudem — osoby, která vystupovala častěji u okresního soudu jako soukromý žalobce na ochranu své cti, žalovala i novináře a dosáhla dokonce odsouzení obžalovaného pro malichernou urážku; osoba článkem míněná nedbá rad okresního soudce ke smíru a trvá na odsouzení, i když je vinník ochoten dáti zadostučinění.

Ježto osoba článkem napadená nebyla v něm uvedena jmenovitě, bylo třeba uvažovati, zda se její označení v článku stalo takovými znameními, jež jsou dostatečná, aby si bylo lze učiniti úsudek o její totožnosti (rozh. čís. 5367 Sb. n. s.).

Nalézací soud, zabývaje se uvedenou otázkou, vyslovil, že průměrný čtenář nemohl věděti, že se pozastavený článek vztahuje na soukromého žalobce, neboť se soukromému žalobci nezdařil důkaz o tom, že každý